

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

XI. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1914. július 16.

156. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, I. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér

Magyarország és az uralkodóház.

1926-ban négyszáz esztendeje lesz annak, hogy a mohácsi vész után a magyar nemzet a sorsát a Habsburg uralkodó családnak fűzte, midőn annak felajánlotta Szent István árván maradt koronáját. Az uralkodó családnak minden bánatában minden örömében hűséges társa volt attól fogva a magyar nemzet. A múlt vasárnapi szomorú híradás az egész országban mély fájdalmat és őszinte részvétet keltett, mert az elhunyt trónörökös kiváló katonai tulajdonságain kívül bővelkedett a legszebb emberi és férfiúi tulajdonságokban. Regényszerű, szerelmi házassága oly közel hozta hozzánk a mindennapi, a közönséges emberekhez, látván, hogy neki is ugyanolyan szíve van, mint nekünk, ugyanazon emberi vágyak, érzelmek, eszmények lelkesítik, sőt még nagyobb erővel, mert ezekért az eszményekért ő sokat áldozni is tudott. Az együttes halálban is hűséges hitese társa, Chotek Zsófia grófnő iránti eszményi szerelme oly erős volt, hogy mint Andrássy Gyula gróf oly találóan jellemezte a képviselőházban mondott gyászbeszédében, ez az eszményi érzelmek teltette magát az ősi Habsburg-dinasztia hagyományain, házi törvényein, legyőzte önmagában a fejedelmi sarj, a trónörökös büszkeségét és legyőzte magát a sors is, midőn megadatott e felhőtlenül ragyogóan szépséges házaseletet folytató ház-

párnak, hogy egyszerre haljon meg.

Világhódító Napoleon, macedoniai Nagy Sándor, N. Károly svéd király utóélettel népszerűségüket kiváló emberi tulajdonságaiknak köszönhetik, miként Napoleon veterán gránátosa oly mély és értelemmel ad ennek kifejezést ama híres és megzenésített „A vén gránátos” című költeményben.

A magyar nemzet fiai a mi felejthetetlen trónörökösünknek ezeket a legszebb és legemberibb jellemvonásait mindig jól látták és nagyra becsülték. Most is a trónörökös halála alkalmával kifejezésre jutó általános részvételnek és kegyeletnek ez az általános érzelmek a legfőbb rugója, mely oly nagy szeretettel fordul a trónörökös árvái felé, akik pedig nem is tagjai az uralkodócsaládnak.

A trónörökös és a dinasztia kérdései államjogiak és kérelhetetlen törvényes szabályok szerint igazodnak. Ezen házitörvények és közjogi szabályok nem ismernek egyéni, családi érzelmeket. Ezeket jóformán fel kell áldozni több esetben az állami szempontoknak. Midőn Mária Antónia a forradalmárok börtönében, a Templeben ült és már kimondták rá a halálos ítéletet, a boldogtalan francia királyné bécsi főhercegi nővérei Ferenc császárhoz és királyhoz rohantak, hogy közbelépéshez, háborúra bírják a franciák ellen, akkor ismeretes lett a császár rideg megjegyzése, hogy Ausztriának nincsenek nővérei, sem nagynénjei és a nagy Mária Terézia leánya és az osztrák

császár nagynénje a vérpádon halt meg. Ezt Ausztria meg nem akadályozhatta. Ugyanakkor Miksa mexikói császárnak egy szavába került volna az élete, midőn azt kívánták tőle, hogy a forradalmárok előtt mondjon le a császári méltóságról és kérjen kegyelmet a forradalmi elnöktől. Inkább meghalt Miksa császár, de ezt nem tette, mert az európai diplomácia és a szuverenitás ezt követelte tőle. Ez az uralkodói szuverenitási elv néha véraldozatot is követel.

Most is, bármily gyűlölettel és bosszúvágygyal vagyunk is ektelve a Belgrádból intézett, szerb nemzeti célzatu orgyilkosság értelmi szerzői és tettestársai, büszkeségei, felbujtói ellen és követeljük a trónörökös halálának megtorlását, mégis az elégtételadást a diplomácia mérlegelésére kell bízunk, ámbátor egyéni érzelmeink teljesen összhangzatosak a legfelsőbb helyen táplált érzelmeikkel.

És mégis Szarajevóban a trónörökös éppen annak a politikának esett áldozatul, amely bennünket a legerősebb érdekek között, egyenesen érdekközösségbe hoz az uralkodó családdal. Mert ennek a dinasztia-impérialisztikus politikája vitte összeinket oda, hogy a Habsburgi császári háznak adjuk Magyarország koronáját, tudván, hogy csak egy ilyen nagyhatalom lesz képes megvédeni bennünket a töröktől. Ugyanakkor joggal számítottunk arra is, hogy idővel a magyar imperialisztikus politika érvényesülni fog, az Árpádok, az Anjouk és a Hunyadiak imperialisztikus biro-

„A Tengerpart” tárcája.

A Taxi.

Szakítottam de Lyéresnével — beszélte Vernel, — s e szakítás annyira hirtelen volt, hogy úgy éreztem magam, mint a gyermek, aki hosszasan vágyik valamire s végül szinte csodálkozik, hogy megkapta. Elvesztettem a talajt a lábam alól s megzavarodtam, de lassan-lassan eltöltött a teljes szabadság boldog érzése s új gyönyörök, új szerelmek, édes mámoros paradicsoma elé néztem. Így álltak a dolgok, mikor levelet kaptam de Lyéresnétől, amelyben egy utolsó találkozásért könyörög, a Champs Elysées. Okosabbnak véltem nem menni el a találkára s bizony kegyetlen örömmel kéjelegtem a gondolatban, hogy szegény asszonyka mily idegesen vár a lefüggönyözött autóban, hol az ablak függönyét föl-fölbentve, hol lázasan tekintgetve karkötőjének csöpp órájára.

GRAND CAFE' BORSA

FIUME, Baccich palota

Ma és minden este

BONYHADI JÓNAS LACZI
hangversenyez.

Majd hogy emléktől gyökeresebben szabaduljak, szórakozást keresve, a klubba mentem ebédelni. Alig hogy egyik öblös károsszékből elhelyezkedtem, a játéktérrel fölhangzott Louviers hangja. Most érkezett s valami történetbe kezdett:

— Képzelmek csak, micsoda kellemetlen kalandba pottyaniam. Az imént taxiautót keresve, megpillantottam egyet. Fölpattantottam ajtaját s a chauffeurnek odakiáltva a címet, beugrottam. Az auto, még mielőtt az ajtót behuzhattam volna, tovarobogott. S egyben tudatára ébredtem, hogy az összes függönyök le voltak boesátva s hogy az autóban már ül valaki. Ez a valaki csöppet hátrahúzódott, de alighogy leültem, ismét közeledett. S még arra sem akadt időm, hogy fejem felé fordítsam, mikor két kar már átfonta nyakamat s egy ajak oly mohósággal tapadt ajkamra, hogy még a lélegzetem is elakadt. Mindehhez képzelmek el, hogy az autóban édes parfönillat lebegett, hogy az árnyék dacára egy fiatal, friss, elegáns és kívánatos nő szomszédságát sejtettem s így bizony nem volt bátorságom az ellenkezéshez. A csökök özönét egyébként a következő szavak szakították meg:

— Te! Végre, végre! . . . Oh, már szinte kétségbeestem — s a hang oly csodásan, édesen, könyörgőleg esengett: „Csókolj meg, csókolj meg, szívem” . . . Hát mit akarnak, természetesen, hogy megcsókoljam. Majd szemrehányások következtek: Gonosz, mi-

ért vártál ily soká? Lásd, ha nem jöttél volna, bizony meghalok!

E pillanatban — folytatta Vernel — külföldi gyanu kerített hatalmába.

— Hol akadtál ez autóra? — kérdeztem tettetett közömbösséggel.

— A Champs Elysées — felelte egyszerűen Louviers s most már az én lélegzetem akadt el, miközben így folytatta: — Most már persze megérett a dolgot. Az én ismeretlenem összeveszett kedvesével, egy utolsó találkára hívta, amíg nem jött el s én játszottam el a szerepét. De szegény asszony annyira boldog volt, hogy nem mertem kiábrándítani csalódásából. Kacagott, sirt, delirizált. Delirizálnia kellett a szó szoros értelmében, másként meglepte volna csökönyös hallgatásom . . .

Másodszor is félbeszakítottam Louviers — folytatta Vernel — mert most már nem kételkedhettem felőle, hogy Lyéresnéről van szó s minden filozófiától menten nem éreztem egyebet, mint emésztő feltékenységet és vak haragot.

SLATINA SZÁLLODA és ÉTTEREM

ABBAZIA, a Slatina fürdővel szemben.

Kellemes otthon. - Árnyékos kerthelyiség.

Tulajdonos: Róna Árpád.

Teljes napi penzió lakással 8 K, Diner 3 K, Souper 2.50, Zona reggeli 1 poh. sörrel 50 f.

dalmát vissza tudjuk szerezni. Erre utalás történik minden koronázási hitlevélben.

Idővel azonban e feladatok megváltoztak és most a mindenünnen ránk özönlő szlávok ellen kell érvényesíteni a magyar imperialista politikát. Nem akarunk rámutatni azokra a végzetes botlásokra és tévedésekre, melyek Bécsből a magyar imperialisztikus politikai törekvések ellen intézettek, midőn a „trializmus“ jelszavai alatt a délszlávokat szervezték ellenünk és ennek a trialista politikának bécsi ügynökei és leglármásabb képviselői, köztük Lueger Károly bécsi polgármester Zágrábban, Szarajevóban izgattak és szervezkedtek ellenünk a trializmussal.

Eppen ez a Lueger nagyon kedvelt egyén volt a bécsi udvari körökben. Szerencsére a bécsi Burgban hamarosan felismerték a trialista délszláv és a hazai nemzetiségekkel való kacérkodás politikájának veszedelmességét, miután főként a szerb törekvésekről lerántották a leplet. A balkáni háborúnak a mi szerbjainkra és szlávjainkra tett mély hatásának következményei pedig egyenesen bebizonyították, hogy a magyar imperialisztikus politika folytatása az egyetlen biztosítéka a Habsburgok nagyhatalmi állásának. Legszilárdabb pont a Habsburgok birodalmában a magyar nemzet, a magyar állam az ő történelmi hagyományával és jövőbeli nemzeti aspirációval, melyek igenis megvalósíthatók az Ausztriával való közösségben és a közös intézmények mellett is. A dualisztikus monarchia másik államát folyton gyengítették; a magyar nemzeti érdekeket félretolták, feláldozták. Véres tanulságoknak kellett bekövetkezni, amíg az 1867-iki kiegyezéshez jutottunk, amely biztosítja a magyar nemzetnek legalább közvetett befolyását, a közös külpolitikára és közös haderőbe.

De mennyivel hatalmasabb, mennyivel erősebb lenne azonban most már a dinasztia, ha a magyar imperialisztikus politikának és a magyar nemzet expanzív és asszimiláló erejének szabadfolyást engedtek volna. Most husz millió a magyar birodalom

— Gyalázatos dolog — morogtam közbe — meglopni egy asszony esőkjait, gyönyögségét, a szívét...

— Igaz — felelte Louviers, — de be kell látnod, hogy egyetlen perc sem alkalmasabb az eszünk elvesztésére, mint mikor két illetős nő kar fonódik a nyakunk köré. Sőt minden igyekezetem odairányult, hogy meghosszabbítsam a gyönyörű percek, amelyek, fájdalom, tudtam, ugy is rövidesen véget érnek. Kegyetlenségnek ítélttem a rideg valót, a neveléses tévedést leplezni szegény asszonyka előtt s udvariattalannak véltem a tulkorai leplezéssel értérsére adni, hogy nem becsülöm eléggé a feleséges kaland értékét.

— Most már — folytatta Vernel — vad haragom nem ismert határt. A megvetett, eltasztott barátnőt egyszerre ismét esábitóan szépnek, kívánatosnak, egyetlennek éreztem. Ah, mily messze távolban lebegt a szakitásunk! Auró civódásaink, unottságom, minden elenyészett, csak szerelmünk gyönyöreire emlékeztem... S mintha ez emlékek pompás virágjai ez a nyomorult lábával tiporta volna. Vak dühömben kezem már szinte nyult valami nehéz tárgy után, hogy a dícsékvő fejéhez vágjam.

— Nos — lihegtem — aztán... fejezd hát be!

— Nos — folytatta Louviers — emyire jutottam a kalandban, mikor megérkeztünk az általam megadott címre. Most csakugyan nem tudtam, mitevő legyek. Ha kiszólok a chauffeurnek, hogy tovább menjünk, hangom elárul. Ha megállni engedem, még biztosabb a kínos leplezés. Beütött a katasztrófa. Talán egy golyó repül majd az

lakossága és ebből 10 és fél millió a szintiszta magyar, amelyre a dinasztia feltétlenül támaszkodhatik, mert ennek érdeke azonos a dinasztia érdekeivel. Annak a 9 és fél millió másik csoportnak, amelyben a hazai nemzetiségeink vannak, legalább felét már meghódítottuk volna a szinmagyarságnak; ha az osztrákok ellenséges politikája ellenünk nem fordítja a nemzetiségeket. Most többé sem szláv kérdés, sem román, sem ruthén kérdés nem aggasztana bennünket. Az ugynevezett Habsburg-monarchiának minő széles és mély bázisa lenne Magyarország, tekintettel arra, hogy az osztrák németiség hódító és expanzív ereje nemhogy erősödne, hanem gyengül folyton.

A tisztán német jellegű hajdani Habsburg-birodalomban a németiség inferioritásba került a szlávokkal szemben. A szlávok nemzeti aspirációi pedig kitörnek a Habsburgok érdekszférájából. A dinasztia hű és valóban reális érdektársa a magyar nemzet maradt. Mi együtt élünk, együtt halunk vele. A „vitam et sanguinem“ valóságos vérszerződés lett a dinasztia és a magyar nemzet között. **R.**

A harmadik szavazókerület.

Már ismertettük az első és második szavazókerületeket, alább közöljük, hogy mely utcák képezik a harmadik szavazókört. Ezek alapján mindenki tudhatja, hogy melyik bizottságnál kell jelentkeznie. Ismételtén arra kérjük a magyarokat, hogy a jelentkezést senki el ne mulassza.

A harmadik szavazókerület szavazóköréhez a következő utcák összes házai tartoznak: Passaggio Apollo, Calle Diana, Via dell'Industria, Via della Torretta.

Ugyanezen kerülethez tartoznak a Giardino térből az 1 és 3 sz., a Via dell'Istriából az 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17 és 19, a Deák-Fasorból az 1, 3, 5, 7, 9 és 11 számú házak.

Az „A“ körhöz tartoznak Plasse területéből a 365-től bezárólag 469-ig terjedő há-

gyamba a karmatyuba elrejtett revolverből? Manapság az ilyesmik sem szokatlan... Majd elhatározom, hogy kérem, könyörögni fogok, meglátgatom s elnyerem az isteni bocsánatot. Ajkam már szóra is nyitottam, de nem volt időm beszélni, mert az auto ajtaja hirtelen föl pattant...

— S megjelent az asszony kedvese, akitnek elfoglaltad a helyét? — kérdezte valaki.

— Annál sokkal rosszabb! A férj jelent meg. Igen, a férj, aki megleszte a feleségét, egy másik autóban nyomon követte s most magyarázatot követelt. Szegény asszonyka, mikor a férjét megpillantotta, majd engem, élesen fölsikoltott és elájult. Csődület támadt. Bevitték a közeli gyógyszerárba. Nekem már mi dolgom sem akadt ott. A férjjel névjegyvet esereltünk s elsiettem. Most várom segédeit... De Lyéres, nem ismerik?

Óvakodtam a választól — fejezte be Vernel — s előbbi haragomat hirtelen emészte kacagási vágy váltotta föl. S már siettem a telefonhoz. Barátnóm otthon volt s négy szóval kibékültünk. Louviersnek persze sosem bocsátottam meg, hogy a nekem számtalanszor csókokat bezsebelte. De hát mit akarnak? Két nap múlva viszont egy kardvágást zsebelt be a férjtől, ami valójában engem illetett. S a dolog mindenképpen jól végződött, mert de Lyéres, aki elképzelni sem tudta, mit keresett felesége mellett ez a vadidegen Louviers, vakon elhitte a szép kedvesem ravasz agyában megszületett kalandos mesét, amely férje minden gyanuját eloszlatta.

Jean Reibrach.

zak San Nicolon, beleértve a törtszámú házakat is. Ide tartozik még a szabadkikötő, a vasuti állomás és a Piazza Commercio és a cantridai határ között levő ipartelepek.

A harmadik kerület „B“ szavazókerületéhez a következő utcák összes házai tartoznak:

Via Vittorio Alfieri, Via Fratelli Brancetta, Androna Vit. Carpaccia, Via dei Gelsi, Via Carlo Goldoni, Via Silvio Pellico, Via Francesco Petrarca, Salita del Pino, Salita Natale Prandi, Salita del Ricovero, Via Evang. Torricelli, Via Trieste.

Ugyanezen szavazókörbe esnek a Deák-Fasorban a 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56 és 60, a Via Istrián a 2-től 92-ig terjedő páros számú házak.

Cosala területéből a következő rastocinei házak: 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 373₁, 373₂, 373₃ és 373₄ sz.

Plasse alközség területéből a 11₂-től és 12-től bezárólag 19-ig, a 22-től bezárólag 28-ig, végül a 33-tól 364-ig terjedő házak Felső Scurignén, Strangan, Plassen, Rujevicán, Pehlinben és Torrettán, beleértve az összes tört számú házakat is.

Az első bizottság a városházán, a második a Via Edmondo de Amicisen levő iskolában, a harmadik A. és B. a népkerti leányiskolában működik.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A *Cunard* magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők naponta d. e. 10—12 és d. u. 2—4-ig. Kivétel a megérkezési nap és indulási napok délelőtti. Jegyekért az *Adria* palota portásánál 1 koronát kell fizetni jótékony célra.

— A *tersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— A *kivándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

— *József főherceg diszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapiakon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A *Danubius-hajógyár* telepe, a rizshántológvár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki *Litorale* konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A *népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

SZÉLMALMOK.

Már néhány nap óta jelennek meg cikkek a *Voce del Popolo*ban „Molini a vento“ (szélmalmok) címmel, melyeknek érdemes szerzője Don Quijotének vallja magát. Ma a többek között vakmerően kijelenti, hogy neki nem tetszik az, hogy annyi magyar jön nyaranta megnézni a tengert. A név is, a cím is megfelel az érdemes írónak. Don Quijote megpróbálta azt a bolondságot, hogy szélmalmok ellen harcoljon. Ugy látszik, a modern Don Quijote is vissza vágyódik a középkorba, sőt az ó-korba. Minden valami

re való város igyekszik idegenforgalmát valamely specialitással minél jobban kifejleszteni, mert azt már „Don Quijote”-nál bölesebb emberek is belátták, hogy ez csak hasznára lehet városuknak. — De, ime, Fiume szélmalom-lovagja ennek az ellenkezőjét akarja bebizonyítani. Szerinte az idegenforgalom — különösen a magyarok részéről — csak vést hozhat Fiuméra. Mintha bizony az érkező és alig néhány percig itt tartózkodó magyarok ingyen kérnék a derék szélmalom-lovagnak és méltó barátainak vendégszeretét! Mintha nem hatszoros árat fizetnének itt mindenért még talán a levegőért is amiért — ugy-e sajnos — eddig még nem lehet pénzt kérni!

A modern Don Quijote — ugylátszik — elfelejtette, hogy nagynevű elődje az egész világ előtt nevéssé vált az által, hogy lovagi kardját szélmalom forgó lapátja ellen rántotta ki. Csak arra vigyázzon, hogy véletlenül bele ne akadjon a szélmalom egyik lapátjába, mert az — bár az első pillanatban felemeli, de a következő pillanatban aztán úgy földhöz teremt, hogy örökre képtelenné válik újabb szellemi röppen-tyük eregetésére.

—o—

— **Kormányzóék visszaérkezése.** Wickenburg István gróf kormányzó és neje, a kik tegnap tengeri kirándulásra mentek, ma este érkeznek vissza Fiuméba.

— **A képviselőtestület ülése.** A rappresentanza tegnap este ülést tartott, amelyen a nyári szünet előtt tárgyalásra kitűzött ügyekben döntött.

— **A tombolajáték nyerői.** A Dantetérén vasárnap délután megtartott jótékonyági tombola nyerői Sterle Vince, Turina Nikodém, Althuber Armin, Sichich Ferenc, Deseppi Róbert, Feuer Mihály, Grubessich József, Depoli Antal Tome Luka, Godina Pál és egy munkásasszony. A nyereménytárgyak a következők voltak: egy chinaezüstből való dohánykészlet, egy ugyanilyen anyagból készült likőrkészlet, egy cukorszelence, egy kávékészlet, egy chinaezüst tintatartó órával, egy virágtartó, egy kosár, 12 aranyozott ezüskanál, 12 személy részére való tányérkészlet, egy aranyóra és egy varrógép.

Az egyik tombola nyerője, Tomé Luka 10 koronát adományozott a kolduláselleni egyesületnek, amely a tombolajátékot rendezte.

— **A tengerészeti akadémia értesítője.** A fiumei m. kir. tengerészeti akadémia a napokban osztotta ki az évvégi értesítőt, amelyet Szabó Samu, az intézet ideiglenes vezetésével megbízott rendes tanár állított össze. A könyv tartalmazza a elmúlt iskolai évre vonatkozó adatokat, az akadémia és az ezzel kapcsolatos internátusba való felvételre vonatkozó tudnivalókat, az egyes év folyamokban bevégezett tananyagot, a gyűjtemények gyarapodásáról szóló kimutatást, a növendékek érdemsorozatát, statisztikai táblázatokat stb., az intézetre vonatkozó kisebb adatokat.

— **A susákiak agitációja.** Már régóta küzdenek a susákiak azért, hogy városuk megyei székhelyül váljék. Susák állandóan fejlődik, a környék felől sokkal jobban megközelíthető, mint az eddigi megyeszékhely, Ogulin. Ogulin jelentéktelen, alig 4—5 ezernyi lakossággal bíró városka, amely teljesen eldugva fekszik a hegyek közt, míg Susák lakossága nemsokára eléri a 20 ezret. tengerponton terül el, forgalma egyre nö-

vekszik, különösen mióta a Delta mellett megkezdtek a tenger feltöltését a fatelepek számára. Ha a kormány megcsinálja az annyira óhajtott susáki rendező pályaudvart, akkor Susák nemcsak tengeren, de szárazföldön is nyitva áll a forgalom számára, amit Fiume szomszédsága csak táplál. Ogulinak mindenestre megvan a lokális haszna abból, hogy megyeszékhely, de ez nem ok arra, hogy ettől az előnytől oly várost fosszanak meg, amelyet sokkal több joggal illet meg és azonkívül is ez az egész megyének csak előnyére válik. Az egyetlen ok, mely a kormány visszatartja a székhely áthelyezésétől az, hogy Ogulinban már megvannak a hivatalos épületek és helyiségek, Susákon pedig építeni kellene ilyeneket; erre pedig nincs fedezet. A susákiak azonban kész örömmel segítenek ezen. Mint hírlík, számos susáki jómódú polgár mozgalmat indított az iránt, hogy magán uton adják össze a hivatalos épületek gyors felépítéséhez szükséges pénzt. A mozgalom élén Ruzics György áll, aki maga egy millió koronát ajánlott fel erre a célra.

— **A Kossuth-utcai baleset** ügyében megindított vizsgálat még semmi véglegest nem tudott megállapítani. A villamoskocsi vezetője azzal védekezik, hogy ő többször csengetett, tehát nem felelhet a balesetért, viszont néhány szemtanu azt állítja, hogy a villamos néhány méternyire volt a szódavizes kocsiól, amikor a kocsi vezetőt azt megpillantotta, tehát gyors fékezéssel a balesetet elhárította volna.

— **Nagy művészestély Abbaziában.** Az Abbaziában üdülő budapesti művészek júli. hó 18-án, szombaton nagy hangversenyt rendeznek a Quarnero kávéház helyiségeiben. Az estély rendkívüli sikerét egész sor nagy név garantálja. Olyan művészek lépnek fel ez alkalommal, akik a legnagyobb igényű közönséget is ki fogják elégíteni.

A vidám est keretében fellépnek **Somlay Arthur**, a budapesti Nemzeti Színház tagja, **Dana Matos**, a zágrábi opera énekesnője, **Bihar Sándor**, operaénekes, **Vajda Ilonka**, a kiváló előadóművésznő, **Sebestyén Géza** és **Kardos Andor**, a budapesti Magyar Színház művészei. A rendezőség, a fiumei magyarokra számítva, gondoskodott róla, hogy a fiumeieknek hajók álljanak rendelkezésre.

A műsor a legkomolyabb művészi dolgoztól a legmulatságosabb mókákig felölel mindent, amit egy finom izlésű szórakozni vágyó közönség megkívánhat.

— **A cosalai tűz.** A Cosalan tegnap éjjel leégett istállóról jelenik, hogy az a város tulajdonát képezte és a tulajdonos gyanánt feltűntetett Stego Antal csupán bérelte a helyiséget. Az istállóól kimentett ló Zele Antal földművesé. A bennégett három ló közül az egyik Zelée volt, a másik kettő Stegoé.

— **A kereskedősegek kirándulása.** — Megirtuk már, hogy a helybeli kereskedelmi alkalmazottak f. hó 19-én kirándulást rendeznek Lussinpiccolóba. A hajó utközben Lovranát és Abbáziát is érinteni fogja. A jegyek már most kaphatók a következő üzletekben: Weiss M. (Corso 11), Gremese (Riva Marco Polo), Perini G. (Corso), Pappetti M. és D. (Via Simonetti), Mayer-féle kioszk (Daute tér), Stockel (Piazza dei Neoziant), Radmanovich dohánytőzsde (Erzsébet-tér), Kramarsich (Deák-Fasor), Kralj (Corso), Candellari (Piazza del Giardino), Ghersincich (Corso) és Panada-vendéglő (Calle della Loggia). A hajójegy ára felnőtteknek 4 korona, gyermekeknek pedig

2 korona. A kirándulás tiszta jövedelmét az özvegyek- és árvák segélyezésére fogják fordítani. Felülfizetéseket a rendezőség köszönettel fogad s azokat hírlapilag nyugtázza.

— **Elítélt lapszerkesztő.** Hodnig Armand, a „Voce del Popolo” szerkesztője a múlt évben, amikor még a „La Bilancia” felelős szerkesztője volt, ennek hasábjain cikket helyezett el, „Vadászat az idegenek re” címmel, amelyben az idegenek bejelentéséről szóló törvény ellen kelt ki. Tegnap vonta őt ezért felelősségre a budapesti büntetőtörvényszék. A tárgyalásos Kállay dr. elnökölt. Hodnigot Károly Sándor dr. ügyvéd védte, tolmácsként Holló Ernő szerepelt.

Hodnig Armand kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Nem volt szándéka a törvény ellen izgatni, hanem csak jogos kritikát akart gyakorolni a törvény életbeléptetésének illegális módja felett.

Az ügyész vádbeszédében a vádlott elítélését kérte, mert a cikk izgatási célja nyilvánvaló. Hosszasan beszélt a fiumei viszonyokról és az olasz lapok által megindított sajtókampányról, valamint a két felrobbant bombáról, amelyek mind kifejezői az olasz lakosság ellenséges indulatainak.

Avédő Hodnig felmentését kérte. A törvényszék félórai tanácskozás után hozta meg ítéletét, amelyben az enyhítő körülményekre való tekintettel egy havi államfogházra ítéli el a vádlottat. Az ügyész, az elítelt és a védő felebbeztek.

— **A zágrábi községtanács.** Zágráb város tanácsa tegnap délután ülést tartott, melyen meglehetősen nagy zavar uralkodott. Hrustics városatya azt indítványozta, hogy Holjac mondjon le szerb rendjeléről. Az indítvány körül nagy kavargás keletkezett, minden oldalról különböző felkiáltások hangzottak, amelyeknek értelmét a zür-zavaros lármában nem lehetett kivenni. Mivel a nagy kavargás miatt a tanácskozást lehetetlen volt tovább folytatni, az elnök az ülést néhány percre felfüggesztette. Amikor a kedélyek lecsillapultával ismét megnyitották az ülést, Holjac kijelentette, hogy ő sohasem kapott semmiféle szerb rendjelet. Ezután áttértek a zágrábi magyar felsőbb népiskola ügyére. Konstatálják, hogy a város egyáltalában nem adta beleegyezését ilyenemű intézet felállítására.

— **Agyonlőtt hajósteward.** Triesztből jelentik, hogy a Ferenc Ferdinand Lloyd-gőzösön, mely jelenleg a keletázsiai vizeken van, dr. Bach hajóorvos Campilli Virgil hajóstewardot revolver lövéssel súlyosan megsebesítette. A steward a hongkongi kórházban belehalt sebeibe. Hogy mi indította az orvost a merényletre, nem tudják.

— **A kikötőből.** Jul. 15. Érkezett: Ravenna olasz gőzös Ravennából 544 zsák rizsszel és 370 kosár gyümölcsessel.

Indult: Tibor magyar gőzös Bordeauxba 2400 tonna fával, 70 tonna babbal és 120 hordó fakivonattal; Styria osztrák gőzös Szmirnába 270 tonna cukorral, 60 tonna rizsszel, 40 tonna fával, 100 palaack ecettel és 120 láda üvegáruval.

— **Elítélt esavargónők.** Pantalisa Mária és Sablich Margit esavargásért többször büntetett és Fiuméből kitiltott nők a ma nap éjjel több férfi társaságában mulatoztak. Luchesich városi detektív ráakadt a két elzüllött nőre, akiket bekísért a rendőrségre. A rendőrbíró egynemű öt napi elzárással sújtotta őket.

Az amerikai kivándorlás csökkenése.
A nagy hajóstársaságoknak most megjelent hivatalos félévi kimutatása arról az örvendetes tényről tanuskodik, hogy az Amerikába való kivándorlás a múlt év hasonló időszakával szemben tetemes visszaesést mutat. Ha csak a két nyugati legfontosabb kikötőt, Hamburgot és Brémát tekintjük, ugy megállapíthatjuk, hogy míg a múlt esztendő első felében a kivándorlók száma 226.278-ra rugott, addig a folyó év első hat hónapban ez a szám 142.152-re csökkent, az apadás tehát ebben a viszonylatban 84.126-ra rug. A kivándorlás csökkenését egyéb kikötőkben is konstatálják, így nevezetesen Antwerpenben, ahol a múlt évi 39.127 személylyel szemben az idei első félévben csupán 21.417 személyt hajóztak be amerikai személyszállító gőzösökbe. Ezek az adatok annál figyelemreméltóbbak, mivel ezzel egyidejűleg, ugyancsak a nagy hajóstársaságok jelentéseiből megállapítják, hogy a visszavándorlás meglehetősen erős lendületet vett. A visszavándorlás főokának az északamerikai Egyesült Államokban és Délamerikában beállott kedvezőtlen közgazdasági viszonyokat tartják, amelyek következtében a munkaalkalmak alaposan megcsappantak és a munkások számát számtalan helyen tetemesen redukálták. Kétségtelennek tartjuk, hogy a visszavándorlók egy jelentékeny kontingense Magyarországra tér vissza, ahol azonban csak azok fognak boldogulni, akik valamely meg takarított összeg felett rendelkeznek. Fajdalom, a hazai viszonyok oly kedvezőtlenek, a munkanélküliek száma pedig oly nagy, hogy a hazatérő munkaerők nem tudnak majd foglalkozást találni. A magyar kormányuk ugyanis kisebb gondja is nagyobb annál, hogy a munkátlanságra kényszerített dolgozók foglalkoztatásáról nagyobb közmunkákkal gondoskodjék.

x Kirándulások az Ausztró-Croata rt. „Slavija” szalongozósével:

Csütörtökön: Cirkvenicába, ind. Abbáziából 2.20, Lovranából 2.40 órákor, visszaérk fél 8 órákor.

Mindenütt ottartózkodás 1 és fél óra, jegy 4 korona. Étkezés a hajón.

Pénteken: Ar b e b a. Ind. Fiuméből 7.35, Abbáziából 8.20, Lovranából 8.40 órákor. Visszaérk. Lovranába 6.10, Abbáziába 6.35, Fiuméba 7.20-kor. Jegy csupán oda-utazásra I. oszt. 6, II. oszt. 3 kor. oda és visszautazásra I. oszt. 8, II. oszt. 4 korona.

Szombaton: B r i o n i b a, ind. Fiuméből 7.30, Abbáziából 8.20, Lovranából 8.40 órákor. Visszaérk. Lovranába 8.40, Abbáziába 9, Fiuméba 9.40 órákor. Lunch a hajón. Jegy felnőtteknek 14, gyermekeknek 9 korona.

Az amerikai állatorvosok Budapesten. Jelentettük már a minap, hogy husz amerikai állatorvos érkezett Fiuméba, kik az Egyesült-Államokból jöttek Európába, hogy a kontinens nevezetesebb állattenyésztő pontjait tanulmányozzák. Az állatorvosok, akik rövid pihenés után tovább utaztak Budapestre, szombaton a fővárosi vásárcsarnokot nézték meg, vasárnap pedig elutaztak Mezőhegyesre és Magyaróvárra, hogy ott folytassák tanulmányaikat. Szerdán vagy csütörtökön érkeznek vissza a fővárosba és akkor a Jenner Pasteur-intézet Röck Szilárd-utcai helyiségében Moore dr. amerikai állatorvos előadást tart, amelynek során bemutatja az új koleraszérumot.

JÓ KARBAN LEVŐ

különbéle butorok és egy elegáns gyermekkocsi, jutányosan és azonnal elutazás miatt eladó. Cim: Via Canova 12., I. em. 3. 2615.

PENZTÁRNOKNÓ,

helyi nyelvismeretekkel azonnal felvétetik az Ilona-fürdőben.

TOZSDE.

	Jul. 14 Zárlat	Mai ár 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	742.-	747.-
Oszt. hitelrészvény	580.-	587.-
4% -os koronajáradék	78.-	78.50
Oszt. magy. államvasut.	652.25	649.-
Jelzálogbank	378.-	380.-
Leszámitóbank	442.-	443.-
Hazai Bank	263.-	264.-
Magyar Bank és Keresk. R-T.	452.-	457.-
Rimamurányi	550.-	557.-
Szigetvári	620.-	620.-
Közuti Vasut.	540.-	547.-
Városi Villamos	323.-	396.-
Adria	583.-	—
Déli Vasut.	71.-	—
Magyar Cukoripar	2025.-	—
Rizsgyár	3550.-	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 Kilogrammonként.)		
Buza október	12.94	12.96
Buza áprilisra	13.64	13.06
Rozs októberre	9.36	9.41
Zab októberre	7.73	7.71
Tengeri júliusra	7.28	7.28
Tengeri augusztusra	7.38	7.40
Tengeri májusra	7.08	7.10
Bécsi Értéktőzsde.		
Oszt. hitelrészvény	580.-	583.-
Magyar hitelrészvény	744.-	744.-
Oszt. magy. államvasut.	644.-	651.50
Déli Vasut.	—	74.50
Alpesi	716.-	731.-
Skoda	—	600.50
Oszt. koronajár.	81.85	—
Fiumei és trieszti értékek:		
Fiumei 4%-os kölcsonköt.	92.-	—
Banca Fiumana	550.-	—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.-	—
Fiumei Népbank	115.-	—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.-	—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.-	—
„Indeficienter” tengerhajóz.	250.-	—
Magyar-Horvát Gőzhajózárs.	400.-	—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.-	—
Orient tengerhajózási társ.	1300.-	—
Ált. Forgalmi r. t. régi	—	—
Magyar Óhajgyár	200.-	—
Austro-Americana	221.-	—
Navigazione Libera Trieste	519.-	—
Oszt. Lloyd	574.-	—
Stabilimento Tecnico	9600.-	—
Ampelea Szeszpároló Rt.	371.50	—
I. Trieszti Rizsgyár	463.-	—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	382.-	—
Spalato Portland Cement	279.-	—
Assicurazioni Generali	846.-	—
Riunione Adriatica	3545.-	—

	Legutóbbi köte- sek átlagár.
Tripkovich D. és Tsa. hajózási vállalat	
naponkénti nyári gyorsvonal	
Triesztből Velencébe és vissza	
a Venezia és Wurmbrandt gyorsgőzösökkel.	
Az ut tartama csak 3 óra.	
Indulás Triesztből naponta 8 órákor d. e.	
Indulás Velencéből naponta 2 órákor d. u.	
vasárnap 8 órákor d. u.	
Velence Szt. Márktér	
Ortes Rosa és Tsa.	
kávéháza és cukrászdája.	
A legelőkelőbb társaság és az idegenek találkozójának helye.	
—o— Estéknént zenehangverseny. —o—	
Ebédlő, háló és szalon berendezés ol- esón eladó. Cim: Via Clotilde 4. I. em. 3. 2609.	

Távirat — Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jul. 15. A képviselőház tegnap délutáni ülésén a bélyegjavaslat ellen beszéltek Jaczkó Pál, Kelemen Samu, Frey János és Egri Béla.

Ma délelőtt folytatták a bélyeg és illetékjavaslat vitáját. Az ülésen Beóthy Pál elnökölt és Kun Béla volt az első szónok, aki a javaslat ellen beszélt. Utána Teleszky János pénzügyminiszter szólalt fel. Öröme-re szolgál — ugymond — hogy az új törvény az ellenzék kritikája mellett jön létre. A javaslat benyújtását az új polgári perrendtartás tette szükségessé. A miniszter után Bródy Ernő iratkozott fel szó-lásra.

A képviselőház munkarendje.

BUDAPEST, jul. 15. A képviselőház mai ülésén a jobboldali folyosón xalaki azt az indítványt tette, hogy jó volna a köz-igazgatási javaslatot délelőtt tárgyalni, az illetékjavaslatot pedig délután. Tisza erre kijelentette, hogy az ötlet tetszetős.

BUDAPEST, jul. 15. Egy újságíró megkérdezte a munkapárt alelnökeit, Voj-nits István bárót és Dániel Ernő bárót, vajjon igaz-e az a hír, hogy az illetékjavaslatot leveszik a napirendről és helyette a közigazgatási reform javaslatát tűzik ki tárgyalásra.

— Szó sincs róla — mondották az alelnökök — valamint arról sem lehet szó, hogy parallel üléseket tartson a Ház.

Közös minisztertanács.

BÉCS, jul. 15. Tegnap délután gróf Berchtold, külügyminiszter lakásán miniszteri tanácskozás volt, melyen Berchtold, a két miniszterelnök és báró Burián vettek részt. Berchtold és Burián a többek között ischli audenciájukról is referáltak.

Tisza Budapesten.

BÉCS, jul. 15. Gróf Tisza István miniszterelnök az éjjel visszautazott Budapestre.

Krobotin szabadságon.

BÉCS, jul. 15. Krobotin közös pénzügyminiszter ma szabadságra ment.

A szegedi mandátum.

SZEGED, jul. 15. Gróf Tisza István miniszterelnöknek ama nyilatkozata, amelyben az öt felkereső szegedi küldöttségnek kijelentette, hogy Rósa Izsóval szemben nem óhajt ellenjelöltet állítani, helyreállította a békét a szegedi munkapártban. A szegedi munkapárt egyetlen jelöltje tehát ez idő szerint Rósa Izsó. Az ellenzék még nem léptetett fel jelöltet.

Wölfling Lipót.

MÜNCHEN, jul. 15. A volt királyi herceget, Wölfling Lipótot, arra kötelezte a müncheni bíróság, hogy nejeinek, Ritter Amáliának, havi ezer korona tartásdíjat fizessen.

?? ?? 2 olcsó praktikus ujdonság!!! ?? ??

„QUI CLEAN“ (olvasd: Ki-Klin) (olvasd: BLEKI)
hygienikus cipőkímélő

szappanpép
a cipő tartósságát megháromszorozza.

egy percz alatt meleg víz vagy más szappan igénybevétele nélkül eltávolít bármily természetű, piszkot vagy foltot.
A kezét, anélkül hogy felmarná, azonnal fehérré, a bőrt puhává és simává teszi.

Ára 40 fillér.
Kapható ENRICO NEMES-nél, FIUME — Via Fiumara 15 és Piazza Scarpa 4.

Minden cipőn azonnal mindenki által alkalmazható.
Egy teljes készlet **ára 30 fillér.**

A horvát bán merénylete.

ZÁGRÁB, jul. 15. Az államügyészség vádat emelt Schäfer Jakab diák és Hercegonja Rüdolf ellen, kiket Lipót Szalvátor főherceg látogatása alkalmával a színházban báró Skeriec Iván horvát bán ellen tervezett merénylet miatt tartóztattak le. Schäfer ellen orgyilkosság kísérlete és Hercegonja ellen felségárulásmiatt emeltek vádat.

Demetrovics szabadlábán.

ZÁGRÁB, jul. 15. Demetrovics György szocialista szerkesztőt, akit a múlt héten mint Jukucs büntársát letartóztattak, tegnap szabadlábba helyezték, a vizsgálatot azonban tovább is folytatják ellene.

A Népopera válsága.

BUDAPEST, jul. 15. A tegnapi közölt kultuszminiszteri határozat értelmében a Népoperát szeptember 15-én fogja átvenni a Magyar Királyi Operaház.

Bombák Pozsony mellett.

POZSONY, jul. 15. A Pozsony melletti Cseklész község pályaudvarán négy darab bombaszerű dolgot találtak. Bevitték a pozsonyi dinamitgyárba, hogy megvizsgálják a tartalmukat.

Uj magassági rekord.

LIPCSE, jul. 15. Oelerich pilóta tegnap 7500 méter magasra repült, miáltal túlszárnyalta Linekogel múlt héten felállított 6570 méteres világrekordját.

Baleset a lögyakorlaton.

BÉCS, jul. 15. Az első bosnyák ezred lögyakorlatán Pitschmann önkéntes combjába golyó furódott, mely súlyos sérülést okozott.

Csend van Belgrádban.

BELGRÁD, jul. 15. Belgrádban elültek a seznvedélyek és teljes csend uralkodik. A rendőrség szakadatlanul nyomoz és azt kutatja, hogy ki terjesztette el az alaptalan rémhíreket. Hartwigot mélységesen gya szolja a szerb főváros. A belgrádi törvényhatóság elhatározta, hogy a város egyik fő utcáját Hartwigról nevezi el. Az ülésen több felszólalás történt és azt hangoztatták, hogy a szerb politikát továbbra is Hartwig szellemében fogják csinálni.

A sarajevo-i események.

SARAJEVO, jul. 15. A merénylet ügyében a vizsgálat már csaknem teljesen be van fejezve, mindazonáltal folyton újabb letartóztatások történnek.

SARAJEVO, jul. 15. Blazojban a szerbek megölték Hufnagel korezmárost, mert ellenük nyilatkozott.

BÉCS, jul. 15. A bécsi szláv diákság letartóztatott vezérért, Kozsakot, a rendőrség átszállította Laibachba. A szintén letartóztatott Stojanovics szerb orvostanhallgatót nyomós okok híján szabadon bocsátották.

A legnagyobb dokk.

PÉTERVÁR, jul. 15. Kronstadtban a cárral jelenlétében felavatták a világnak nagyságra nézve harmadik dokkját, melyben dreadnought fog épülni. A dokk tizenöt millióba került.

Hadi vasutak Németországban.

BERLIN, jul. 15. A „Vorwärts“ jelenti, hogy a német hadügyminiszter javaslatot fog a parlament elé terjeszteni, amelyben stratégiai célból másfél millióval megszárazását kéri hadi vasutak építésére.

Bolgár fegyverrendelés.

BUDAPEST, jul. 15. A bolgár kormány a magyar fegyver- és gépgyár Rt.-nél 80.000 Manlichert rendelt.

Bolgár-román határincidens.

BUKAREST, jul. 15. A bolgár és román határon újabb összeütközések történtek bolgár és román katonák közt. A román kormány táviratban értesítette a bolgár kormányt, hogy ha az eset ismétlődni fog, úgy dunai flottájával kénytelen lesz Ruszcsuk előtt flottatüntetést rendezni.

Egy örült vérengzése.

PARIS, jul. 15. Rettentő és megrázó tömeggyilkolást vitt véghez Oranban egy francia százados. Gouze, az idegen légió egyik kapitánya hat héttel ezelőtt tért vissza Marokkóba. Lázbeteg lett és rohamában lelőtte 14 éves fiát, megölte nejét és mindkét leányát, miatt azok aludtak. Midőn újból visszanyerte eszméletét, egy papírra a következőket írta: „Rettentő álmolátásom volt. Láttam, amint nőmet és gyermekeimet marokkóiak foglyul ejtették és elhurcolták. Ez elvette eszemet és mindenkit megöltem, aki körülöttem volt.” — A papírt az asztalra tette, azután agyonlőtte önmagát. A tragédia napján nevezték ki a kapitányt a becsületrend lovagjává.

Tizmilliót követelnek az Empressért.

MONTREAL, jul. 15. A Canadian Pacific hajóstársaság a Storstad tulajdonosától az elsüllyedt Empressért tizmillió dollár kártérítést követel.

Albániai események.

DURAZZO, jul. 15. Deveer tábornok jelenti Valonából, hogy a helyőrséggel együtt elvonulni készül, mert a várost ugy sem képes megtartani. Izmail Kemal pasa tegnap Valonába ment.

DURAZZO, jul. 15. Tegnap Valona előtt a harc megkezdődött. Két olasz gőzös Valonába indult, hogy olasz koloniat felvegyen. Hir szerint a Durazzo előtt tartózkodó flotta egy része ma Valonába megy.

PARIS, jul. 15. A Times jelenti, hogy a monarchia részéről nagyobb csapatösszevonások történnek az Albán határon. A monarchia Olaszországgal együtt közös akcióra készül Albániában.

ROMA, jul. 15. Mint a Popolo Romano Berlinben mérvadó személyiségtől megtudta, Jagov államtitkár kijelentette Turkhan basának, hogy Németország Albániára vonatkozólag csakis az esetben hajlandó aktívabb politikát folytatni, ha erre a térre az összes hatalmak követik. Ugyancsak a Popolo Romano jelenti továbbá, hogy bár ezt görög részről tagadják, Valona is az előtt a veszedelem előtt áll, hogy az epirusiak elfoglalják.

BERLIN, jul. 15. Turkhan basa egy itteni hírlapíró előtt igen optimisztikusan nyilatkozott az albániai helyzetről:

A legajánlatosabb fiumei szálló:

„Deák“ szálló
a Deák-korzón 2 percrenyire vasuti állomástól.

Kitünő konyha és árnyas kert.
Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Mi a Valmy-drágakő?

kérdezik mindenfelé!

A „Valmy-gyöngyök“

fac-similái a kagylókban található drágagyöngyöknek, ugyanolyan sullyal, fénnnyel és tartóssággal.

A Valmy-rubinok, zafirok és smaragdok

a természetes kövek legfinomabb mesterséges reprodukciói, ugyanolyan sullyal, színnel és tartóssággal, csak hogy 40-szer olcsóbbak, mint a természetesek.

Kizárólagos eladás:

Masiola A.
FIUME, Corso 46 sz.

— A fölkelés — mondotta a miniszterelnök — nemsokára magától össze fog omlani és a fejedelem le fogja küzdeni azokat a nehézségeket, melyeket maga előtt talált, amikor az albán trónt elfoglalta. Az epiruszi kérdést a nemzetközi ellenőrző-bizottság fogja rendezni.

BERLIN, jul. 15. Durazzóból jelentik: A kormány tegnap 60.000 frankot küldött Valonába, az ottani menekültek támogatására. Nagyon aggódnak a város miatt, mely a védelemtől teljesen meg van fosztva. A kormány ugyanis múlt éjjel a Hercegovina gőzöst Valonába küldötte, hogy az ottlevő katonákat és esendőroket vigye Durazzóba a főváros védelmére. Ez a külügyminiszter tanácsára történt, akinek az volt a véleménye, hogy Valonát adják föl, hogy így Olaszországot intervencióra kényszerítsék. Tegnap tényleg az Iride olasz hadihajó Valonába ment.

MILANO, jul. 15. Az „Avanti“ jelenti: Italia egész területén javában folynak a mozgósítások. E mozgósítások célja egy esetleges albániai expedíció szervezése. Mindez Ausztria-Magyarország tudtával megy végbe. Olaszországnak albániai érdekei meglehetősen nagy veszedelemben forognak, amit csak súlyosbit Valonának előre látható közeli eleste. Ezért — a szükségétől kényszerítve — határozta el magát Olaszország a gyors cselekvésre.

APOLLO-SZÍNHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Julius 1-től július 15-ig.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.
Nagy művész-esték a szerződöttetett elsőrangú attrakciók fellépte.

A bécsi Intim színház vendégjátéka.
Előadás után kabaré szabad be-
menettel.

Ujságkihordó fiukat
vagy asszonyokat
jò fizetéssel felvesz
A TENGERPART
kiadóhivatala.

Nyomatott: Zustovich Elemér „Polinnia“ nyomdájában.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat (Murai Jenő.)

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

— **Déli Vasut Akadémia.** Ez a címe annak az estélynek, melyet Abbáziában a Quarnero kávéházban fognak rendezni augusztus elsején. Az ünnepség Károly Ferenc József főherceg trónörökös védnöksége alatt áll. A tiszta jövedelmet a Déli Vasut alkalmazottainak számára építendő gyermek üdülő hely építésére fordítják.

— **A gradói fürdőhely idegenforgalmi listája** körülbelül 9800 fürdővendéget tüntet fel, ami 2000-rel több, mint a tavalyi.

— **Abbazia idegenforgalma.** Folyó évi augusztus 1-től bezárólag július 9-ig Abbáziában megszállott 28.297 fürdővendég. E számhoz számítva a 4542 főnyi átutazókat, az összlétszám 32.839 fürdővendég. Július 9-én Abbáziában jelen volt 3477 fürdővendég.

— **Szegő dr. abbaziai szanatóriumában** Rosenbergsz Jenő Budapest, Jakobovics Dániel Budapest, Lehner Jakab dr. Mosonhalászi, Popper László Budapest, Rohrman János Budapest, Sánta Miklós Karcag, Szabó Andor Karcag, Tasch János Belovár, Wittner Katalin Charkow, Schwarz Gusztika Arad, Parlágyi Imre Budapest, Bottka Ottó Pécs, Domán Sándor Arad, Fodor Mici, Glück Armin drné Kassa, Grossmann Fanny Bécs.

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:

(Hótes arrivés hier:)

Riemer Marcel Budapest	Briener
Hoffmann Erzsé Budapest	Breiner
Oblath Lipót Budapest Budapest	Jeannette
Oblath Lipót Budapest	Jeannette
Heinrich Kálmán Budapest	Jeannette
Lukács Lipót Budapest	Jeannette
Rosenstock Manó Budapest	Quitta
Biró Ferdinánd Budapest	Quitta
Szilárd Károly Budapest	Quitta
Márkus Béla Budapest	Quitta
Folkmann Ervin Miskolc	Speranza
Schweiner Emma Budapest	Palace
Vajda Elza Budapest	Palace
Andor Kálmán Budapest	Palace
Falcione Nándor Zombor	Palace
Hirtenstein Samu Budapest	Savoy
Székely János Budapest	Hermitage
Székely Vilmos Békéscsaba	Hermitage
Kaizler Ilona Szilágy	Hermitage
Várad Ilona Szilágy	Hermitage
Gergely Lajos Budapest	N. Kurhaus
Füssl Emilné Nyitra	Mascagni
Fischer Pálné Miskolc	Szegő
Breuer Adél Miskolc	Szegő
Modern R. Budapest	Szegő
Steinschneider Maca Budapest	Szegő
Wohl Teréz Budapest	Szegő
Dr. Marve Alfréd Budapest	Liburnia
Kosztelan Miksa Budapest	Liburnia
Lugosi Béla Budapest	Residenz
Heltai Simon Budapest	Residenz
Klein Vilmos Budapest	Residenz
Dr. Ferd. Aczél Budapest	Residenz
Ciceronek Samuel Nagyvárad	Residenz
Pap Coriolan Nagyvárad	Residenz
Pantya Péter Nagyvárad	Residenz
Gentz János Nagyvárad	Bristol
Dr. Pap C. Nagyvárad	Bristol
Kessler Pál Budapest	Bristol
Kessler Gyula Budapest	Bristol
Pollak Izsó Budapest	Bristol
Fekete Kálmán Debrecen	Bristol
Dr. Kovács Dezső Budapest	Bristol
Szalay Mihályné Budapest	Bristol
Rigózn Józsefné Budapest	Bristol
Lessko János Budapest	Budapest
Gárdonyi Géza Eger	Bristol

Barta S. Budapest	Bristol
Horvát József Budapest	Bristol
Vukovitz Geróné Szabadka	Bristol
Róna Etel Budapest	Bristol
Brünn Andor Budapest	Bristol
Friedmann Arthur udapest	Bristol
Kohn Lipótné Halas	Bristol
Kardos Adolf Orosháza	Bristol
Körösi G. Szabadka	Bristol
Dr. Paul Istvánné Szatmár	Bristol
Szentiványi Erzsike Szatmár	Bristol
Einzig Ilonka Budapest	Márkus
Einzig Erzsika Budapest	Márkus
Frankovich B. Anna Ungvár	Markus
Zempliner Henrik Budapest	Schanzer
Aufriecht Károly Budapest	Schanzer
Morin Béla Budapest	Schanzer
Oriás Gusztáv Budapest	Schanzer
Banet Arthur Budapest	Traube
Wiener Adél Budapest	Stefanie
Kertész Sándor Budapest	Stefanie
Glaser Sándor Budapest	Saas souci
Lázár Sándor Debrecen	Viktoria
Papp J. Kolozsvár	Viktoria
Papp M. Kolozsvár	Viktoria
Dr. Róth Sándor Dárda	Viktoria
Schick Gyula Budapest	Széphelyi
Szilágyi János Budapest	Széphelyi
Komlós Arnold Budapest	Széphelyi
Mandel Gusztáv Budapest	Széphelyi
Kalder Ignác Budapest	Széphelyi
Hübsch Ignác Budapest	Széphelyi
Adler Lipót Baja	Lackner
Seibezeder Hermine Budapest	Steinacker
Kurt Emil Budapest	Austria
Csothy János Arad	Austria
Botka V. Budapest	Slatina
Grünwald Emil Budapest	Stefanie
Markovics D. Réce	Stefanie
Romanow Rudolf Budapest	Quarnero
Fürst Lipót Pécs	Quarnero
Fleischer Ignác Budapest	Quarnero
Neunedler Karnél Budapest	Vidákovits
Naleczner Emil Budapest	Jezica
Knazovitzky Béla Székesfehérvár	Jezica
Brenner Ernő Budapest	Strand
Kovács Mihály Budapest	Palermo
Reke Erzsébet Tököl	Palermo
Brommer J. Budapest	Palermo
Tusák Marcell Budapest	Palermo
Lévay István Budapest	Palermo
Tolnay Károlyné Budapest	Jolanda
Tampar Árpád Budapest	Jolanda
Szentkirályi Andor Budapest	Jolanda
Sági Lipót Budapest	Istria
Hegedüs Mór Budapest	Istria
Diamant Béla Budapest	Juliana
Bondi Ernő Budapest	Royal
Hirtenstein M. Budapest	Royal
Eisner Jenő Budapest	Stern
Lindénbaum Ignácné Nagyvárad	Stern
Braun Gyula Budapest	Breiner
Bergl Vilmos Budapest	Breiner
Weisz Márton Budapest	Breiner
	Stern

Abbazia legérdekesebb látványossága az

AQUARIUM a Stefánia szálloda mellett,

hol az adriai halfajok, a tengerfenék növény- és állatvilága, elevenen, természetű környezetben látható. Senki se utazzon el Abbaziából, mielőtt az aquariumot meg nem tekintette.

A „QUARNERO“ Városi Fürdő étterme és Kávéháza.

Minden vasárnap d. u. 4 órától hangverseny.

VIRGILIO VIRGILI mester zenekara hangversenyez

Kőbányai sör, legjobb borok, izletes konyha!

A n. é. közönség gyakori látogatását kéri

Panny Ferenc, bérlo.

Sikkes és Elegáns

— női toiletteket, bluzokat, aljakat, — legutolsó divat szerint gyorsan és olcsón készít, átalakít, tisztít és vasal

HOTORAN MIKLÓS, angol női szabó

Abbazia, Mandria bazár 19.

(Magyarul beszélnek.)

ABBAZIA

BRISTOL szálló, kávéház s étterem.

140 modern szoba, lift, központi fűtés, melegviz-vezeték, villany, telefon. **Kitűnő magyar konyha.**

Tulajd. **Rudovits V.**

Kávé és Tea

legolcsóbb beszerzési forrás!

Pöndör & Co cégnél Fiume

Iroda és kéziratár: Adamich u. 8 az Adria-palota közelében.

Vidékre arjegyüket küldünk

„ORIENT“-Vendéglő

Via Raff. Sanzio és Via Remai sarkán.

Izletes konyha, mérsékelt árak, kőbányai sör, dalmát borok.

— **Előfizetések olcsó áron.** —

Számos látogatást kér és pontos kiszolgálásról biztosít

Griparies János, tulajdonos.

LIENZ (Tiro) Hotel-Pension Gribelehof

800 mtr magasságban, gyönyörű nyaralóhely, pompás hegyes-völgyes vidék, erdőkkel. Vill. világítás, bécsi konyha, napi penziók K 7.50. — Prospektust kívánatra küld:

Metonig J. tulajdonos.

Teljes hálószoba

asztallal és székekkel elutazás miatt olcsón eladó. Megtekinthető via Fratelli Branchetta 1. sz. I. emelet.

Teljesen különbejáratu butorozott szobát keresek. Címét a kiadóba kérek.

KÖZGAZDASÁG.

—o—

+ Magyarország borkereskedelmi forgalma májusban a legutóbbi statisztikai közlemények szerint rosszabbodott. A hordóbehozatal a tavalyi 22.817 métermázsaival szemben 31.615 métermázsa volt. A kivittel ezzel esőkent. Míg tavaly májusban 66.434 métermázsa bort vittek ki hordóban, addig az idén csak 60.313 métermázsa. Ugyanilyen a helyzet a palackboroknál is. A kivittel a tavalyi 651 métermázsaival szemben, az idén 573 métermázsa. A behozatal 372 métermázsa, a mi tavaly 343 métermázsa volt. A pezsgőborkereskedelem kevesebb behozatalt tüntet fel, de a kivittel is esőkent. Cognacban szintén passzív a forgalom. Országunkint legnagyobb a behozatal Ausztriából, azután jön Bosznia-Hercegovina, majd Törökország és Görögország. Kivitelünk legnagyobb Ausztriába. E mellett ugy a boszniai, mint a németországi kivittel is növekedett. A németországi az egész évet számítva, 1567 métermázsaival emelkedett.

+ Ellentétek az osztrák és magyar borkereskedelemben. Ismeretes, hogy a görög aprószőlő behozatala körül éles ellentétek vannak az osztrák borkereskedelem és a magyar bortermelés között. Az aprószőlőnek olcsó vámmelletti behozatala ugyanis az osztrák édesborkészítőknek kedvez, míg ez a természetes magyar nehezebb és édesborok termelését nehezíti meg az olcsóbb konkurrencia folytán. Az új kereskedelmi tárgyalások, melyeknek eredménye még ismeretlen, valószínűleg az aprószőlő vámjának csökkentéséhez járulnak hozzá. Lehetséges az is, hogy az osztrák édesborkészítést erősen nehezíteni fogják és a legújabb kiadott rendelkezések e részét még jobban megszorítják. Az osztrákok kivatalos forrásokat hoznak fel tanúnak ez ellen és viszont ők remélik, hogy az édesbort ezentul is szabadon fogják gyárthatni, mint eddig. De nincs kizárva, hogy az osztrák remélkedések nem fognak valóra válni.

+ A Déli Vasut és az osztrák kivitel. A magyar királyi államvasutak hivatalos lapja egyik legutóbbi számában közzéteszi azt a kedvezményt, amelyet a Déli Vaspálya Társaság nyújt a galíciai kereskedőknek és termelőknek. A kedvezmény oly bab-, borsó- és lencseküldeményekre vonatkozik, amelyek galíciai állomásokról Trieszten, vagy Fiumén át tengeren vámkülföldre, nevezetesen vagy Gibráltáron túl fekvő, vagy a Földközi-tenger mellett, vagy a Fekete-tengeren lévő kikötőkbe szállíthatnak. A kedvezmény 1914. szeptember hó elsejétől 1915. évi augusztus hó végéig lesz érvényben és abban áll, hogy a gács—adriai vasuti kötelék díjszabásából kocsinként 9—97 korona díjvisszatérítés történik, rovatolás, illetve visszatérítés útján. Eszerint például a Lembergben feladott kocsirakományra 52, a Brodyban feladott kocsira 97, a Tarnopolban feladott kocsira 82, az Itzkanyban fel-

adott kocsira 63 korona visszatérítés jut, megjegyezvén, hogy amennyiben a kedvezményt igénybevevő fél a kedvezmény időtartama alatt Fiumén és Trieszten át összesen 300 kocsirakományt elszállít, kocsinként további 20 korona engedményt vehet igénybe. A hivatalos lapban közzétett hirdetmény tehát kizárólag az osztrák termelők és kereskedők érdekeit szolgálja. Habár a kedvezmény azáltal, hogy a fiumei kikötőt is bevonja az említett termények kiviteli forgalmába, a magyar kir. államvasutnak is biztosít bizonyos tömegszállítást, mégis megállapíthatjuk, hogy a magyar termelőket érzékenyen fogja érinteni, mert az osztrák cikkek versenyképességét a magyar áruval szemben a külföldi piacokon eredményesen fogja szolgálni.

Dr. Mahler Sanatóriuma ABBAZIA

Szív-, ideg-, nőbetegek, vesebajosok s üdülők részére.

Étrendi kurák: cukor-, gyomor-, belbajoknál. Hízoló gyógymód
Orvosdiagnostikai vegyi és röntgenlaboratórium.

Hidegvízgyógyintézet, szénsavas-, tengeri és villamosfürdők. Zander-intézet.
Modern kényelem. Mérsékelt árak.

CSEMEGEMÉZ

5 kilós postaszelencében

K 7.

MÁLNASZÖRP

finom illatu, a mehadiai hegyekből, csakis cukorral főzve, 5 kilós postaszelencében

K 9.

Tisztaságért jótállással, bérmentve szelencé és portó, utánvétellel küld:

BITZ MIKLÓSNÉ — TEMESVAR.

Asszonyok felvételnek

jo fizetéssel napi másfél órai délutáni újsághordásra „A Tengerpart” kiadóhivatalában Gradinata del Sasso Bianco 3. I. em.

Egy tisztességes

újságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
kiadóhivatala.

Susák-Pecsinén a szálló és penzióval egybekötött nagy Jadran-fürdő.

A Jadran-fürdő Pecsine legszebb helyén (a Sablich-villa és a Gál-villa között) van. 400 kabin, napfürdőkre alkalmas part. Kitünő buffet, legnagyobb kényelem.

SZALLODA ÉS PENZIÓ

50 elegánsan és kényelmesen berendezett szobával. Remek kilátás a Quarneróra. Saját villanyvilágítás. Vendéglő elsőrendű házi konyhával. Mérsékelt árak. Állandó autobusz-szolgálat. Autobusz-járatok Fiuméba minden vonat érkezéséhez és indulásához. Nyári és téli idény.

Bővebb felvilágosítást a „Jadran” nagyfürdő igazgatósága ad Susák-Pecsinén
Telefon 214.

ADELSBERG

a világhírű barlangváros legerősebb szállója

Grand Hotel Adelsbergerhof

Penzió, étterem, kávéház, autogarage.
OLCSÓ ÁRAK.

A szálló hatalmas park közepén fekszik. Üdülőknek igen alkalmas hely.

„Két Eperfa” vendéglő

Kitünő elsőrendű magyar konyha valódi magyar borok világos és barna kőbányai polgári sörök.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Ebéd és vacsora előfizetés havi 42 korona. Számos látogatás kér,

tisztelettel

Weisz Jenő, vendéglős.

Via Valscurigne 10. Vezzil ház Braida.

Alakult 1857.

208 millió alap.

I. Magy. Ált. Biztosító Társaság

Fiumei és tengerparti képviselőség: Fiume, Riva Cristof. Colombo, Bacich palota I. em.
(Telef. 17-57).

Életbiztosítás, tűz- jég-, betörés és szállítmányi kár elleni biztosítás a legújabb alapon. Gyors folyósítás.

Hatóságilag engedélyezett

NEMZETKÖZI FUVARLEVÉL FELÜLVIZSGÁLÓ ÉS REKLAMÁLÓ IRODA.
FIUME, Via Petőfi 2. (Telefon 18—10)

mindennemű vasuti fúvarleveleket díjtalanul felülvizsgál, minden e szakmába vágó ügyekben felvilágosítással szolgál. Megbízható transzport információk!

VIZHATLAN

„Linoleum”-köpenyek

Haas Leopoldnál

CORSO 6 sz.

Férfiak részére 23.-- kor.-ért.

Nők „ 21.-- „ „

Gyermekek, 9.80 „ „

Az **OLD-ENGLAND** cég, **ABBAZIA**, a Stefania szálloda mellett, raktárát megvettük és a rendes eladási ár feléért árusítjuk, u. m. kosztümök, bluzok, kalapok, harisnyák, prèmàruk, fùrdõruhàk, asztalteritõk, valòdi csipkék, aljak, alsõszoknyàk, fehérenemûek, valòdi pàrisi mintàk stb. stb.

Mind elsõrendû minõségben!

Ajànljuk ezen soha vissza nem térõ alkalmat felhasznàlni.

Elõrehaladott idény miatt kidolgozott fehérenemûek mélyen leszállított áruk mellett.

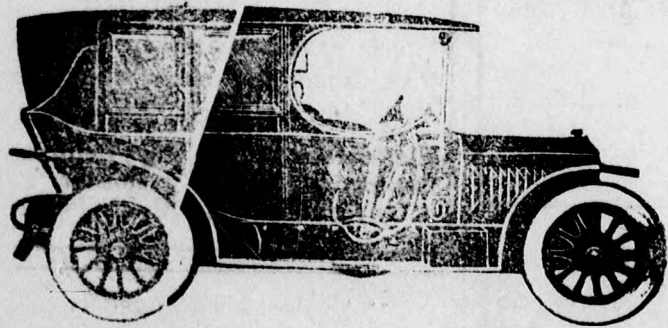
Ingek chiffonból I. minõség csipkékkel vagy himzésekkel	K 2.20
Ingek chiffonból kézi himzéssel	K 2.60
Alsónadràgok chiffonból I. minõség himzéssel	K 2.20
Mellénykék battistból és chiffonból csipkékkel vagy himzésekkel	K 1 és 1.60
Ing- és alsónadràg-garnitùrak battistból és chiffonból	K 6.60 és 8.60
Alsõruhàk, hálóingek, mattiné és combination jutányos áron.	
Ajur harisnyàk fekete, fehér és más színekben	K —.96
Mousselin harisnyàk fekete, fehér és más színekben	K —.96
I.-rendû flor-harisnyàk fekete, fehér és más színekben	K 1.40
Selyemharisnyàk fekete, fehér és más színekben	K 3.40

Nagy választék különbözõ minõségû keztükben.

Nagy választék különbözõ minõségû keztükben.

Poleiner János
FIUME

Via della Torre 1. — A görög keleti templommal szemben.

Blažek K, és Társa
autogarage és javító mûhely

Via Ciotta 5-7 - FIUME - Telef. 858 és 16-73
Automobilok, motocyklok, kerékpàrok és minden hazzávalò kellék eladása.

Élelmiszer-üzlet!

Tej, vaj, turò, méz, tojás, kenyér, hüvelyesek, fõzelékek, füstõlfusàruk és egyéb élelmiszerek, legjobb minõségben, olcsón kaphatók és házhoz szállíttatnak.

BRATOŽ G. Via Petõfi 1. (Tel. 18-87).

Új nagy cipõüzlet

Nagy választék raktárt tart mindenemû férfi-, nõi-, és gyermekcipõkben, valamint mérték szeriat gyorsan szállít

nagyon olcsò áron!

ZSIVKOVICS R. „Pàris városához“

FIUME, via Porto 8., a Borsa kàvéházzal szemben.

Ujonnan érkezett

Bluzok garantált állandó színekben K 1.30
Reform ruhàk állandó színekben K 5.90
Modern szabásu szövet aljak K 5.80

Nagy választék

Gyermekruha ujdonságokban K 1.50
Fehér piké kabátok remek kidolgozás K 6.90
Legújabb divatu gyermeksapkák selyem- és csipkébõl a legalacsonyabb áron.

Harisnya különlegességek

Legújabb divatu színes harisnyák 56 fillér
Ujdonság bõrutánzatú keztükben p. 70 fl.

Férfi és nõi fehérenemûek.

nagy választékban hallatlanul olcsò áron kizáròlag

„AL BUON PREZZO“

divatáru kereskedésében

BERKOVIC B.

Piazza Kobler. Abbazia-mozival szemben.

TUCHTAN O. és Társa

festékkereskedõ cég,

eddig Riva Marco Polo 12. sz. alatt birt. üzleti helyiségét ugyanazon út 4 sz. alatti házába helyezte át.

Nagy occasió.

Canottiera kalapok, maltai szalmából, selyem szalaggal, mosható, 3.20 koronától felfelé. — Valòdi amerikai Panama kalapok, eredeti gyártmány, fantasztikus csokros szalagokkal 15.— korona. Dusválaszték a világhírû Cinelli R. & Fiai, Firenze (Signa) gyár által készített kalapdiszkekben.

Csakis:

MAGGINI P. — Fiume cégnél

Corso 22 és Via Giacomo Leopardi 9.